

YENİ TÜRK TİCARET KANUNU İLE KURUMSAL YÖNETİM ALANINDA GELEN YENİLİKLER

TKYD Üyesi Fırat Arkun kurumsal yönetimin dört temel ilkesi çerçevesinde, Yeni Türk Ticaret Kanunu ile getirilen düzenlemelerin bir bölümüne makalesinde yer veriyor.

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nu ["YTTK"] 30 Haziran 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan bir kısım değişiklik ile birlikte, 01 Temmuz 2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Bir kısım düzenleme yönünden ise, kanunun yürürlük tarihi ötelenmiştir. YTTK ile oluşacak yeni yönetim sistem ve anlayışının temel noktalarından birini "Kurumsal Yönetim" oluşturmaktadır. YTTK ile getirilen birçok düzenleme Kurumsal Yönetim anlayışının dört temel ilkesi olan, "Şeffaflık", "Eşitlik", "Hesap Verebilirlik" ve "Sorumluluk" ilkelerinin üzerine kurulmuştur. YTTK ile bu ilkeler, soyut bir kavram olmanın ötesine geçmiş, somut, uygulanması zorunlu kanuni kurallara halinde gelmiştir. Bu yeni sistem ile birlikte, ilkelerin, pratikteki önemi ve uygulama alanı da hızla genişleyecektir. Aşağıda, Kurumsal Yönetimin dört temel ilkesi çerçevesinde, YTTK

ile getirilen düzenlemelerin bir kısmına yer verilecektir:

ŞEFFAFLIK İLKESİ YÖNÜNDEN:

- Denetime tabi olan sermaye şirketlerinin bir internet sitesi açması, bu sitenin belli bir bölümünü kanunen yapılması gerekli olan ilanların yayımlanmasına ayırması ve bu içeriğe erişimin şifre vb. uygulamalar ile kısıtlanmaması gerekmektedir.

- Anonim şirket kuruluşunda, kuruculardan Kurucular Beyanı alınacağı ve bu beyanda kuruculara tanınan menfaatlere, hisseler kuruluşta halka arz edilecek ise kimin ne miktarda halka arz amacıyla hisse taahhüt ettiğine ve pay taahhüdünde bulunanların birbirleri ile ilişkilerine, bunlar bir şirketler topluluğu ise topluluk ile ilişkilerine ve diğer hizmet verenlere ödenen ücretler, emsalleriyle karşılaştırılmalı olarak yer veril-

mesi gerektiği düzenlenmiştir.

- Genel Kurullarda, pay sahiplerinin bilgi alma ve inceleme hakkı genişletilmiştir.

- Yönetim kurulu yönetim yetkisini devredilemez görev ve yetkileri dışında kısmen veya tamamen bir veya birkaç Yönetim Kurulu üyesine veya Yönetim Kurulu dışında kişilere bir "İç Yönerge" ile devredebilir. İç Yönergenin tescil ve ilanı şart değildir, ancak talep halinde pay sahipleri ile korunmaya değer menfaatleri bulunduğunu ikna edici şekilde ortaya koyan alacaklılar, İç Yönerge hakkında yazılı olarak bilgilendirilecektir.

- Hâkim şirket – bağlı şirket ilişkileri yönünden pay sahiplerinin bağlı şirketler hakkında bilgi alma hakları düzenlenmiştir.

- Bir teşebbüs, bir sermaye şirketinin sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde 5, 10, 20, 25, 33, 50, 67 veya 100'ünü temsil eden miktarda

paylarına sahip olduğu veya payları bu yüzdelere altına düştüğü takdirde, bu durum, sermaye şirketine ve yetkili makamlara bildirilecek, ayrıca şirketin yıllık faaliyet ve denetim raporlarında da açıklama yapılarak, şirket internet sitesinde ilan edilecektir.

EŞİTLİK İLKESİ YÖNÜNDEN:

- Eşitlik ilkesi kanun hükmü haline gelmiş ve pay sahiplerinin eşit şartlarda eşit işleme tabi tutulması gerektiği düzenlenmiştir.

- Azınlık hakları genişletilmiş ve daha verimli, amaca uygun kullanılmalarını sağlamaya yönelik değişiklikler yapılmıştır.

- Şirket esas sözleşmesinde öngörülme şartı ile belirli pay gruplarına, belirli grup oluşturulan pay sahiplerine ve azınlığa yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınabileceği düzenlenmiştir.

- Özellikle, şehir veya ülke dışında ikamet eden pay sahiplerinin de kolayca şirket genel kurullarına katılımlarının sağlanması için genel kurulların elektronik ortamda yapılabilmesi ve elektronik oy verme imkânı tanınmıştır.

- Pay sahiplerinden birine Genel Kurul dışında herhangi bir konuda bilgi verilmişse, diğer bir pay sahibinin de istemde bulunması halinde, aynı bilgilerin Genel Kurul gündeminde bulunmaması talep eden pay sahibine verilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

- Denetime tabi şirketler için söz konusu olacak olan, denetim; şirket dışına çıkarılmış, denetimin bağımsız kişilerce yapılması amaçlanmış ve denetimin belli muhasebe, denetim ve raporlama sistemlerine göre yapılması, bu sayede tüm ortakların şirketin gerçek, objektif durumu hakkında bilgi edinmesi sağlanmaya çalışılmıştır.

- Denetçinin denetimi dürüst ve tarafsız bir şekilde yapması gerekliliği bir kanun hükmü olarak düzenlenmiştir.

- İnternet sitesinde bulundurulması gerekli bilgilere erişimin belli bir oranda pay sahibi olma zorunluluğuna bağlanamayacağı hükme bağlanmıştır.

HESAP VEREBİLİRLİK İLKESİ YÖNÜNDEN:

- Yönetim yetkisinin devrinin bir İç Yönerge ile yapılması düzenlenerek, yönetim kurulu üyeleri ve yöneticilerin görev kapsam ve hudutları net bir şekilde belirlenerek kimin hangi hususta hesap vermesinin gerekli olacağına da açıklık kazanmasına bu sayede imkân sağlanmıştır.

- Seçilecek Denetçiye itiraz veya görevden alma ve yeni denetçi atama davası kanuni bir imkân olmuştur.

- Genel Kurul kararlarının iptali davası yanında "Butlan Davası" da kanuni düzenlemeye kavuşmuştur.

- Denetimin uluslararası denetim standartları ile uyumlu Türkiye Denetim standartlarına göre yapılması gerektiği düzen-

lenmiştir. Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtmadığı da denetim kapsamında incelenecektir.

- Azınlığın Özel Denetçi Tavini talep hakkının daha efektif kullanılması yönünde yenilikler getirilmiştir.

- Hâkim şirket – Bağlı Şirket ilişkilerinde Bağlı Şirket tarafından rapor verilmesi esası getirilmiştir.

- Bilgi alma ve inceleme talebi haksız olarak reddedilen veya ertelenen pay sahibinin Mahkemeye başvurması imkânı tanınmıştır.

- Payları borsada işlem gören şirketler için Riskin Erken Teşhisi Komitesinin kurulması bir zorunluluk olarak düzenlenmiş, böylece, bu Komite tarafından işaret edilen risklere karşı önlem alınıp alınmadığı, alınmadı ise gerekçeleri konusunda hesap verilmesi söz konusu olabilecektir.

KANUNLA BİRLİKTE HER ÖLÇEKTEKİ ŞİRKETTE, YENİ BİR YÖNETİM SİSTEM VE ANLAYIŞI OLUŞACAKTIR. BU YENİ DÜZENE YÖN VERECEK İLKELER İSE, KURUMSAL YÖNETİM SİSTEMİNİN DÖRT TEMEL İLKESİ OLAN ŞEFFAFLIK, EŞİTLİK, HESAP VEREBİLİRLİK VE SORUMLULUK OLACAKTIR.

SORUMLULUK İLKESİ YÖNÜNDEN:

- Yönetim Kurulu üyeleri, kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde, kusurları ölçüsünde (Farklılaştırılmış Teşelsül) pay sahipleri ve şirket alacaklılarına karşı sorumludurlar.

- Yönetim Kurulu görev ve yetkilerini devretmiş ise görev ve yetkilerini devrettikleri kişilerin kanuna ve esas sözleşmeye aykırı fiil ve kararlarında, bu kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermiş olması halinde sorumlu olmazlar.

- Yönetim Kurulu üyelerine şirketi uğrattıkları zararlara karşı sorumluluk sigortası yaptırabilme imkânı getirilmiştir.

- Denetim sonucunda, Denetçi "olumsuz görüş" ile denetim raporu verir ise, Yönetim Kurulu, Genel Kurulu görüş yazısının teslimi tarihinden itibaren dört iş günü içinde toplantıya davet edecek ve yeni bir yönetim kurulu seçilecektir. Esas sözleşmede aksi öngörülmemişse eski yönetim kurulu üyeleri yeniden seçilebilir. Yeni Yönetim Kurulu 6 ay içinde kanuna, esas sözleşme ve standartlara uygun finansal tablolar hazırlar ve bunları denetleme raporu ile birlikte Genel Kurula sunar.

- Denetçi kanuni görevlerini yerine getirmede kusurlu hareket ettiği takdirde, hem şirkete, hem de pay sahipleri ile şirket alacaklılarına karşı verdiği zararlardan sorumlu olacaktır.

- Hâkim şirketin, Bağlı Şirket üzerindeki hâkimiyetini kötüye kullanması halinde, Bağlı Şirkete verdiği zararı denkleştirmesi zorunluluğu getirilmiştir.

AV. FIRAT ARKUN

1981 yılında İstanbul'da doğan Fırat Arkun, ilk ve orta öğreniminin ardından İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesine girmiş ve 2004 yılında mezun olmuştur. 2004-2006 yılları arasında aynı Üniversite'de Ekonomi Hukuku Bölümünde yüksek lisansını yapmıştır. 2006 yılında avukatlık stajını tamamlamıştır. Halen Arkun Hukuk Bürosunda avukat olarak çalışmaktadır.